

**MISSIONERLIK TARG‘IBOTIDA USLUB VA
VOSITALARNING ZAMONAVIYLASHUVI KIBER MAKONDA
MAFKURAVIY TAHDIDLAR**

Azamova Sitara Ayonovna.

SHDPI Ijtimoiy fanlar kafedrasi o‘qituvchisi

Qodirova Xusnora

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

maktagacha ta’lim yo’nalishi 2-kurs talabasi

***Annotasiya:** Ushbu maqolada hozirgi kunda missionerlik harakati fuqarolar o‘rtasida ijtimoiy munosabatlarning keskinlashuviga olib kelib, ular o‘z tashkiliy asoslarini yaratishda asosan nashriyotlar, xayriya, tibbiy yordam ko‘rsatish va nodavlat, notijorat tashkilotlari maqomidan foydalanib, ba’zi tashkilotlar tibbiy uyushmalar niqobi ostida faoliyat yuritib kelmoqda.*

***Kalit so‘zlar:** missionerlik, prozelitizm, mutaassiblik, vijdin erkinligi, diniy bag‘rikenglik, , diniy tashkilot, sekta, firqa, oqim, yo’nalish*

Missionerlik so‘zi lotin tilidagi “missio” fe’lidan olingan bo‘lib, “yuborish”, “vazifa topshirish”, “missioner” esa “vazifani bajaruvchi”, “missionerlik” esa belgilangan vazifalarni hal qilishga qaratilgan nazariy va amaliy faoliyat majmui ma’nolarini bildiradi. Missionerlik “tabshir” (bashorat berish), “tansir” (nasroniylashtirish) kabi nomlar bilan ham atalib, ular asl faoliyatlarini niqoblash uchun turfa chiroyli nomlardan foydalanmoqda va saflariga qo‘shilganlarga “siz boshqalardan ajralib turadigan kishisiz” deb, ularga “xudoning bolalari”, “muqaddas ruh bilan so‘zlashuvchilar” kabi har xil ilohiy sifatlarni belgilab beradi.

Missionerlik bilan bevosita bog‘liq “prozelitizm” tushunchasi esa yunoncha – rgozelitos – yangi mazhabni qabul qilgan kishi, ya’ni boshqa mazhabdagilarni, avvalo, musulmonlarni xristianlikka kiritish, ya’ni o‘ziga xos “salbiy yurishi”. Missionerlarning ko‘zlagan maqsadlari faqat siyosiy bo‘lib,

bugunda demokratiyaga oid oddiy bir misol bo‘lib ko‘rinayotgan harakatlarining tagida ertangi kunga mo‘ljallangan, juda katta siyosiy nayranglar yotibdi va bu nayranglar quyidagi yovuz maqsadlarda yashiringandir. Birinchidan, an’anaviy musulmon bo‘lib kelgan, mafkurasi, urf-odati, butun boshli ma’naviy tarixiy ildizi bir xil bo‘lgan (aslida, mamlakatimizni kuch-qudrati ham shunda!) xalqimizning yuragini parchalab zaiflashtirish va parokanda qilish hamda turli-tuman siyosiy va iqtisodiy bosimlar bilan o‘z holimizcha yashashga yo‘l qo‘ymaslik. Ikkinchidan, yurtimizni doimiy nizo maydoniga aylantirib, uni hal qilishda o‘zlariga muhtoj qilib qo‘yish. Uchinchidan, iloji boricha, ba’zi hududlarga alohida ahamiyat berib, u yerlarda o‘zlariga ergashganlar sonini ko‘paytirib, kelajakda go‘yo ularning xohish-irodasi va kayfiyatlari sifatida bo‘linish (separatistik) g‘alayonlarni chiqarish va oqibatda mamlakatni parchalab tashlash. To‘rtinchidan, “Inson huquqlarini himoya qilish”, “Vijdon erkinligini ta’minlash” kabi sirdan chiroyli shiorlar niqobi ostida oddiy sud-prokuratura organlaridan tortib to davlat rahbari ishlarigacha aralashish va mustaqil davlat boshqaruviga yo‘l qo‘ymaslik. Beshinchidan, jamiyatni doimiy bezovta qilib turish orqali boshqaruvda asabiy bir vaziyatni vujudga keltirish; turli-tuman matbuot organlari va nodavlat tashkilotlar vositasida tashviqot yuritib, o‘zlarini go‘yo xalqning himoyachisi qilib ko‘rsatish va xalq “dardi”ni aytib, davlatga qarshi gij-gijlash, davlatni esa bu qutqularni bostirish uchun keskin choralar ko‘rishga majburlash va mana shu yo‘l bilan xalq va davlat orasiga o‘zaro ishonchsizlik ruhini singdirish. Ko‘rib turibmizki, missionerlar amalga oshirayotgan ishlar dinga, diniy da’vatga hech qanday aloqasi bo‘lmay, balki bir mamlakatni o‘zlarining siyosiy tizginlariga solib olish uchun rejalashtirilgan nayrang uslublaridir. Muammo nafaqat diniy, balki siyosiy kuchsizlantirishga qaratilganligi bilan xavfli va tashvishlidir. Chunki natija bevosita mamlakat xavfsizligiga daxldor bo‘lib, ularning qilmishlari shu nuqtai nazardan baholanishi va chora-tadbirlar ham shunga ko‘ra belgilanishi lozim. Aks holda, biz kelajak avlod uchun kuchli, ozod va obod Vatanni emas, balki xalqining ruhi-dili bir-biriga begona va shu bois qator muammolar girdobiga g‘arq bo‘lib, parokandalik,

ma'naviy ziddiyatlar avj olgan, zaif va qaram bir o'lkani taqdim etishimiz ehtimoldan xoli emas! Missionerlik va prozelitizm globallashuv jarayonida ma'naviy-mafkuraviy tahdid vositasi bo'lib, avvalo, jahondagi muayyan kuchlarning geopolitik maqsad va manfaatlariga yo'naltirilgan holda olib borilmoqda. Ikkinchi tomondan, xalqning milliy ma'naviyati, urf-odat va an'analari, milliy mentaliteti diniy ta'limot sifatida shakllangan bo'lib, missionerlik va prozelitizm xalqning milliy o'zligidan begonalashuviga, manqurtlashuviga, davlatning ichki hayotida milliy, diniy, ijtimoiy ziddiyatlarning chuqurlashuviga sababchi bo'ladi. Shuning uchun ham bugungi kunda O'zbekistonda fuqarolik jamiyati qurish jarayonlarida milliy istiqloq mafkurasining asosiy g'oyalarini fuqarolar ongi – tafakkuriga singdirishga, ularda mafkuraviy immunitetni shakllantirishga muhim e'tibor berilmoqda. Missionerlik harakatini eng ko'p olib boradiganlar, hozirgi kunda, bu «Iegov shohidlari» diniy tashkiloti vakillaridir. Ularning vakillarini jamoat joylarida, xiyobon va mahallalarda ochiqdan-ochiq missionerlik ruhidagi adabiyotlarini tarqatishlarini kuzatish mumkin. Missionerlik bilan faol shug'ullanuvchi «Iegov shohidlari» sektasida ta'sir etish mexanizmlari aniq va lo'nda qilib ishlangan. Bu yo'nalish 19-asrning 70-yillarida AQSHda vujudga kelgan. Bugungi kunda jahonning turli mamlakatlarida 100 ga yaqin bo'linmalariga ega. Bu tashkilot qat'iy markazlashgan bo'lib, uning boshqaruvchi raisi cheklanmagan hokimiyatga ega. Yuqoridan pastga ko'rsatmalar va adabiyotlar, pastdan yuqoriga hisobotlar yuborib turiladi. «Iegov shohidlari» o'zining matbuot organiga ega. «Posbon minora», «Uyg'on». Bu jurnallar jahon xalqlarining 160 dan ziyod tilida nashr qilinib, dunyoning turli burchaklarida tarqatiladi. Ularning tarqatayotgan adabiyotlari didli, rangli va chiroyli manzaralar bilan tasvirlangan. «Jalb etuvchilar»ning ovoz ohanglari tinchlantiruvchi va mehrli sado etadi. Mutaxassislarning aytishicha, «Iegov shohidlari» sektasi a'zolari jalb etishning 86 xil usulidan foydalanar ekanlar. Ular ko'pincha quyidagi turdagi kishilarni o'z ta'sir doiralariiga olishga urinadilar. -birinchi va to'rtinchi kurs talabalari; -keksalar

ayniqsa, endigina nafaqaga chiqqanlar va yolg'iz qariyalar; -o'z o'rnini topishga intilayotgan o'smirlar;.kuchli stressni boshidan kechirayotganlar;

-qochoqlar va ishsizlar.Yana bir missionerlik harakati bilan shug'ullanayotgan diniy tashkilot «To'liq injil xristian cherkovi»dir. Ular ba'zi ibodat uylarida o'zbek tilida ibodatlarini olib bormoqdalar, moddiy yordam ko'rsatish orqali o'z dinlariga da'vat qilishga harakat qilmoqda.Missionerlik faoliyatining eng cho'qqisi bu prozelitizm. Prozelitizmi-bu to'g'ridan-to'g'ri biron bir dinga ishongan fuqaroni majburan o'z dinidan voz kechishi va o'zga dinni qabul qilishga majbur qilishdan iborat.

Xulosa:

Maqoladan shuni xulosa qilib olish mumkinki Missionerlikka boyish yo'llaridan biri sifatida qarovchilar ham talaygina ekanini ham qayd etish lozim. Ma'lumki, ko'pchilik protestant jamoalari o'z a'zolari daromadlarining muayyan qismini cherkov hisobiga o'tkazishni talab qiladi. Ba'zi cherkovlarda bu narsa majburiy bo'lmasa, xayr-ehson qilish qattiq targ'ib qilinadi. Agressiv targ'ibot olib borilishi natijasida kishilar "o'z xohishlari bilan" bor budlarini cherkovga topshirishadi.Missionerlar bugungi kunda xohlagan tilda va adadda o'z diniy adabiyotlarini chop eta olishlari mumkinligi ham ularning imkoniyatlari naqadar keng va kuchli ekanini ko'rsatadi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Muratov D., Alimova M., Karimov J. Dinshunoslik, darslik' - Toshkent' <<Navro'z> nashriyoti, 2019' - 264b'
2. Raximdjanov D.,Emazarov o. Dinshunoslikka kirish' o'quv qo'llanma' T.: o'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati> nashriyoti,2018' 304
3. Isoqjonov R. Qiyosiy dinshunoslik. o'quv qo'llanma. - T.: OOO<Compleprint>, 2020. - 198 b.
4. Kamilov D. Dinshunoslik. o'quv qo'llanma. - T.: Lesson Press, 2021' -1285 . Shermuxamedova N. A.Dini y fanatizm fenomeni//Inson falsafasi .
- 5.O'zbekiston milliy ensiklopediyasi T. 2000-2005

6. Omonov B. N., Ochilova G. A., Azamova S. A. SPECIFIC CHARACTERISTICS OF THE ECOLOGICAL ENVIRONMENT IN UZBEKISTAN //World of Scientific news in Science. – 2023. – T. 1. – №. 3. – C. 15-28.
7. Shakhrisabz A. S. A. THE USE OF THE SCIENTIFIC HERITAGE OF ORIENTAL SCIENTISTS IN THE FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE AMONG SCHOOLCHILDREN IN THE CONTEXT OF ECOLOGICAL GLOBALIZATION //International Scientific and Current Research Conferences. – 2024. – C. 94-97.
8. Shakhrisabz A. S. A. THE USE OF THE SCIENTIFIC HERITAGE OF ORIENTAL SCIENTISTS IN THE FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE AMONG SCHOOLCHILDREN IN THE CONTEXT OF ECOLOGICAL GLOBALIZATION //International Scientific and Current Research Conferences. – 2024. – C. 94-97.
9. Ayonovna A. S. et al. GLOBALLASHUV DAVRIDA EKOLOGIK MUAMMOLARVA ULARNING YECHIMI //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 12. – №. 1. – C. 20-24.
10. Ayonovna A. S. et al. GLOBALLASHUV DAVRIDA EKOLOGIK MUAMMOLARVA ULARNING YECHIMI //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 12. – №. 1. – C. 20-24.
11. Ayonovna A. S. et al. GLOBALLASHUV DAVRIDA EKOLOGIK MUAMMOLARVA ULARNING YECHIMI //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 12. – №. 1. – C. 20-24.
12. Azamova S. A. PROBLEMS OF FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE IN THE CONTEXT OF ECOLOGICAL GLOBALIZATION //BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 743-749.
13. Azamova S. UMUMTA'LIM MAKTAB O 'QUVCHILARIDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING USUL VA VOSITALARI //Interpretation and researches. – 2024.

14. Azamova S. EKOLOGIK TA'LIM VA TARBIYANING RIVOJLANISH
BOSQICHLARI //Talqin va tadqiqotlar. – 2024. – T. 1. – №. 1.